

ÅRSREDOVISNING

2015

*Njurförbundet tillvaratar njursjukas,
levande njurdonatorers och närståendes
intressen avseende tillgänglighet, vård, social
trygghet, möjlighet till arbete, studier,
rehabilitering och rekreation.*

Innehåll

Förord	5
Verksamhetsberättelse	6
Intressepolitik	6
Information	9
Barn- och föräldraverksamhet	10
Ungdomsverksamhet	10
Samverkan	10
Rehabilitering och rekreation	13
Forskningsstöd	13
Medlemsinflytande	13
Förvaltningsberättelse	14
Resultaträkning	17
Balansräkning	18
Tilläggsupplysningar	19
Underskrifter	23
Revisionsberättelse	24
Regionföreningarnas medlemsantal	26

Förord

UNDER 2015 INLEDDES en utvecklingsprocess som innebär att förbundet kommer att utvecklas till en modern intresseorganisation som står redo att möta de förväntningar och önskemål som nuvarande och presumtiva medlemmar ställer på Njurförbundet.

I ett historiskt perspektiv har njurvården under dryga 50 år haft en fantastisk utveckling med många framsteg. Under 2015 får den avslutade Donationsutredningen ses som en stor framgång med många förslag till förändringar som ligger helt i linje med förbundets uppfattning. Jämte Donationsutredningen presenterades även utredningen om högspecialiserad vård sitt betänkande under 2015. Även i denna utredning har förbundet haft möjlighet att påverka och betänkandet innehåller många förslag som kommer att gagna njursjuka i Sverige.

Medlemsundersökningen som utfördes i föl i samverkan med Vårdanalys visade att de flesta medlemmarna är nöjda med förbundets påverkansarbete och den satsning som görs på bland annat forskning. Det är därför mycket glädjande att Insamlingsstiftelsen Njurfondens kapital ökat rejält under 2015 och att stiftesen sedan 2013 kunnat dela ut 4 miljoner kronor till viktig njurforskning. Utvecklingen av Njurfonden visar att förbundets initiativ att satsa på en nationell forskningsstiftelse har varit helt rätt.

Trots att njurvården är komplex och innehåller många olika vårdformer har Njurförbundet en god överblick och kunskap om alla de frågor som berör njursjuka i Sverige. Förbundet behöver få mer resurser till förfogande för att kunna verka inom alla områden på ett tillfredsställande sätt. Samhället kräver patientmedverkan inom olika samhällssektorer. Då måste man också ge oss ekonomiska förutsättningar för det.

Njurförbundets ställning är stark och har medlemmarnas stöd. Förbundet kommer att fortsätta vara en viktig samverkanspartner i arbetet med njurvårdens utveckling i Sverige.

HÅKAN HEDMAN
förbundsordförande
Njurförbundet

Verksamhetsberättelse

Njurförbundet är en partipolitiskt och religiöst obunden intresseorganisation för personer med kronisk njursjukdom, levande njurdonatorer och deras närstående. Tillsammans med de 14 regionföreningarna täcker organisationen in hela landet med frågeställningar på både nationell och regional nivå. Genom att sprida kunskap, bilda opinion, påverka beslutsfattare och stötta enskilda verkar vi tillsammans för alla personer som är i behov av njurvård. Vårt arbete utgår ifrån Njurförbundets handlingsprogram och våra *Riktlinjer för god njursjukvård*.

Handlingsprogrammet beskriver våra mål på elva områden: njurvårdens planering, njursvikt, kost och motion, dialys, hemodialys, peritonealdialys, transplantation, social trygghet och ekonomi, rehabilitering, arbete och utbildning samt forskning och information.

Utifrån vår gemensamma erfarenhet och kunskap om hur det är att leva med njursjukdom, påverkar vi beslutsfattare genom att på olika sätt delta i samhällsdebatten. Vi lyfter fram behov och

brister, och visar på lösningar som både kan ge njursjuka ett bättre liv och är bra för samhället.

Njurförbundets ändamål är (§3 i Njurförbundets stadgar)

- att sammansluta alla regionföreningar som uppfyller förbundets ändamål och stadgar och tillsammans med dessa verka för personer som är i behov av njurvård.
- att genom opinionsbildning och påverkansarbete tillvarata njursjukas, levande njurdonatorers och närståendes intressen avseende tillgänglighet, vård, social trygghet, möjlighet till arbete, studier, rehabilitering och rekreation.
- att företräda medlemmarnas intressen gentemot myndigheter och institutioner.
- att verka för medlemmarnas intressen i samverkan med andra organisationer.
- att stödja forskning som utvecklar njurvården och förbättrar livssituationen för njursjuka.

Intressepolitik

Njurförbundets viktigaste uppgift är att bedriva intressepolitisk verksamhet och bevaka de samhällsområden som berör förbundets medlemmar. Genom skrivelser, möten med beslutsfattare och deltagande i olika råd och konstellationer kan förbundet verka intressepolitiskt. Debattartiklar, pressmeddelanden och sociala medier används för att nå ut med förbundets frågor i den offentliga opinionen.

Nationell väntelista för njurtransplantationer

Väntetiden för njurtransplantation varierar stort mellan landets transplantationsenheter. En av orsakerna till den stora skillnaden är brister i möjligheten till omhändertagande av organ för

transplantation hos några få regioner vilket direkt återverkar på transplantationsverksamheten. Njurförbundet anser att för den enskilde patienten i Sverige skulle därför en nationell väntelista skapa bättre förutsättningar för en mer jämlik vård för njursjuka som väntar på en njurtransplantation. Samtidigt måste också en starkare och likartad påtryckning ske på sjukvårdshuvudmännen för att utjämna skillnaderna i hur de olika regionerna förser systemet med organ för transplantation. Njurförbundet har begärt att frågan kring gemensam väntelista måste utredas. Förbundets agerande har initierat ett samarbete mellan transplantationsenheterna och att mätningar och jämförelser av väntetiderna utförs sedan 2015 med statistiskt vedertagna metoder.

Njurtransplantationer som rikssjukvård

Njurtransplantationer är en verksamhet med hög komplexitet som kräver erfarenhet och samverkan med flera andra medicinska specialiteter samt goda resurser för forskning och utveckling. Vidare ska det finnas tillräckliga resurser för långtidsuppföljning och omhändertagande av patienter i samband med komplikationer så länge som patienten har kvar sitt transplantat. Det finns flera vetenskapliga studier som visar att hög volym och koncentration av kirurgisk verksamhet höjer patientsäkerheten, förbättrar kvaliteten samt skapar mindre risker för komplikationer. Ökad volym och koncentration skapar även bättre förutsättningar att kunna bedriva en effektiv forsknings- och utvecklingsverksamhet.

För att säkerhet och kvalitet ska kunna säkerställas samt öka strävan mot en mer jämlik väntetid begärde Njurförbundet under 2015 i en skrivelse till Socialstyrelsen att njurtransplantationer ska vara rikssjukvård.

Världsnjurdagen

Världsnjurdagen, World Kidney Day, den 12 mars gick Njurförbundet ut med ett pressmeddelande med rubriken ”Mät blodtrycket hos alla från 35 år och för dem med ärftlig njursjukdom i släkten från 20 år”.

Det är vetenskapligt klarlagt att njursjukdom ofta orsakar högt blodtryck, därför ska patienter med högt blodtryck alltid följas upp för att upptäcka eventuell njursjukdom. En ny rutin bör införas på vårdcentralerna för att följa upp högt blodtryck och kunna upptäcka eventuella njurproblem tidigare.

Lokala aktiviteter ägde rum runt om i landet där bland annat Njurförbundets regionföreningar ofta i samverkan med sjukvården erbjöd allmänheten att kolla blodtrycket.

Gästdialys

Sverige fick en ny patientlag i januari 2015. Den nya lagen ska bland annat stärka patientens ställning och rätt att välja utförare av offentligt finansierad primärvård och öppen specialiserad vård i hela landet. Detta innebär att tidigare hinder som vissa landsting har infört och som begränsar njursjukas möjlighet till Gästdialys har undan-

röjts. Men Njurförbundet uppmärksammade att Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) infört nya hinder med stöd av patientlagen. I riksavtalet för utomlänsvård har styrelsen för SKL infört att patienten själv får stå för de resekostnader som det egna valet av vårdgivare inom den öppna och slutna vården i annat landsting kan medföra. Eftersom gästdialys räknas som öppen vård hos annan vårdgivare, och är ett eget val, måste patienten själv stå för sina resekostnader enligt avtalet. En kostnad som kan hamna runt flera tusen kronor under en veckas dialys.

Den 22 april gick vi ut med ett pressmeddelande med rubriken ”Patientlagen har gett njursjuka kommunarrest”.

Förbundet utförde en egen undersökning bland regionföreningarna under våren 2015 som visade att en majoritet av sjukvårdshuvudmännen inte följt SKL rekommendation i riksavtalet. Region Östergötland ändrade sitt beslut efter agerande från Njurförbundets regionförening i Sydöstra Sverige.

Dialyspatienter i kläm i vårdupphandling

I Region Skåne beslutades att Skånes universitetssjukhus skulle återta dialysverksamheten från en privat dialysklinik. Detta drabbar patienter som tvingas till omställning i andra lokaler, nya scheman och vårdpersonal. I samverkan med regionföreningen i Sydsverige uppmärksammade Njurförbundet situationen med ett pressmeddelande den 1 juni med rubriken ”Kris för dialysen i Skåne”. Den 7 juli skrev Njurförbundets ordförande en debattartikel i ämnet med rubriken ”Allvarligt då ideologin spelar över patienterna” som publicerades i Dagens Medicin.

Almedalsveckan

Hur kan svensk sjukvård bli bättre på ett omhändertagande som utgår ifrån patienten, och formas efter individens behov? Det var en fråga som diskuterades i många sammanhang, på flera platser, så gott som varje dag under Almedalsveckan 2015. Njurförbundet var på plats och gjorde avtryck i många samtal med företrädare för sjukvården, myndigheter, landsting, med flera nyckelpersoner.

Bland annat stod förbundet som värd för ett

möte med rubriken ”Samverkan mellan patient och sjukvård vid kronisk sjukdom – lever vården upp till patientlagen?”. Deltagare var forskare, representanter för Läkarförbundet, Vårdförbundet, Karolinska sjukhuset, SKL och Socialdepartementet samt företrädare för andra patientorganisationer. Ordförande Håkan Hedman, vice ordförande Tina Pajunen och Sara Norman från förbundskansliet representerade Njurförbundet under Almedalsveckan.

Läkemedel

Under sommaren uppmärksammades situationen för patienter med den livshotande sjukdomen aHUS, som kan behandlas med läkemedlet Soliris. I juni beslutade NT-rådet vid SKL att rekommendera landstingen att avstå från att förskriva läkemedlet med hänvisning till det höga priset. Cirka 45 patienter berörs, de flesta är barn och ungdomar.

Njurförbundet begärde i en skrivelse till SKL den 28 juli att beslutet skulle omprövas. I skrivelsen lyfte förbundet fram att NT-rådet inför beslutet inte har inhämtat information från den vetenskapliga expertis som finns i Sverige beträffande sjukdomen aHUS. Det är allvarligt att beslutet enbart grundades på att Soliris är ett dyrt läkemedel utan hänsyn till att patienten överlever och kan genomgå en njurtransplantation. Njurförbundet har uppmärksammat beslutet om Soliris i media genom uttalande via pressmeddelande och debattartiklar av förbundets ordförande i Göteborg Posten och Dagens Medicin.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV, bjuder regelbundet in patientorganisationer till dialogforum, för att diskutera aktuella frågor som spänner över myndighetens uppdrag. Njurförbundets vice ordförande Lars-Åke Pellborn har deltagit vid de två tillfällen som dialogforum hållits under året.

Organdonation

Under 2015 donerade 167 avlidna personer organ för transplantation. Det är den högsta siffran någonsin, men en liten ökning jämfört med året innan då 166 avlidna donatorer donerade sina organ. Fortfarande väntar många människor på nya organ. Totalt väntade 825 personer på ett

eller flera organ den 1 januari 2016. Merparten av dessa väntar på en ny njure (646 personer).

Varje år dör 30-50 personer i Sverige i väntan på nya organ. Lagar och regler hindrar sjukvården från att ta tillvara organ, trots att 80 procent av befolkningen är positivt inställda till donation. Njurförbundet har länge drivit frågan om organdonation och bildade 1997 Livet som Gåva tillsammans med andra patientorganisationer och den medicinska professionen, som arbetat för att fler ska göra sin vilja känd och att hinder för organdonation undanröjs.

2013 tillsattes den statliga utredningen om donations- och transplantationsfrågor. Utredningen lämnade sitt betänkande till Socialdepartementet den 30 september 2015. Utredningen tillsattes som ett resultat av den opinion som både Njurförbundet och Livet som Gåva bedrivit under många år. Njurförbundet har under hela utredningstiden haft en kontinuerlig dialog med utredaren Anders Milton. Utredningen fick ett tilläggsdirektiv under 2014 att även se över regelverket vid transplantationer med levande givare. Förslagen i utredningen ska kunna leda till att antalet donatorer fördubblas och transplantationskön i princip försvinna, enligt utredaren. Vidare kommer ersättningsreglerna till levande givare att förbättras till stora delar i enlighet med vad Njurförbundet framfört till utredaren. Njurförbundet är remissinstans och ställer sig bakom förslagen i utredningen.

Den 5-11 oktober gick Donationsveckan av stapeln för femte året i rad. Torsdag den 8 oktober var Njurförbundet representerat i en aktivitet på Centralstationen i Stockholm tillsammans med Stockholms läns landsting och stiftelsen MOD, Mer organdonation. Tillsammans med donationsansvariga läkare och sjuksköterskor fanns vi på plats för att informera om hur människor kan ta ställning i donationsfrågan. På plats tillkom 632 nya registreringar i donationsregistret under dagen.

Utredningen om högspecialiserad vård

Njurförbundets ordförande Håkan Hedman har ingått som en av de externa experterna i den statliga utredningen om högspecialiserad vård. Uppdraget har varit att föreslå hur den högspeci-

aliserade vården kan utvecklas och koncentreras för att patienterna ska få tillgång till en säkrare och mer jämlik hälso- och sjukvård. Det är en fråga som Njurförbundet aktivt har drivit under många år. Underlaget i utredningen bygger på en rad vetenskapliga forskningsresultat och studier som visar att koncentration och hög volym minskar dödlighet och komplikationer vid olika ingrepp och behandlingar inom sjukvården. Utredningen skriver i sitt betänkande ”Träning ger färdighet”, som lämnades den 20 november, att högspecialiserad vård bör koncentreras till färre sjukhus. Förslagen ligger i linje med Njurförbundets uppfattning.

Information

Njurfunk

Njurförbundets uppskattade medlemstidning Njurfunk kommer med fyra nummer per år i en upplaga på 4 800 exemplar. Tidningen bevakar omvärlden från medlemmarnas perspektiv och publicerar forskningsnyheter, intervjuer, fakta, nytt från regionföreningarna, artiklar om medicin, dialys med mera. Årets sista nummer var ett särskilt temanummer om donation. Tidningen distribueras även till medicinjournalister, till vårdkliniker och mottagningar.

En redaktionskommitté och medicinskt sakkunniga inom transplantation och njurmedicin knutna till redaktionen har bidragit med uppslag, fakta och texter.

Under året har upphandling och planering för ny layout skett, med start 2016.

Njurnytt

Njurförbundets interna, e-nyhetsbrev Njurnytt distribueras till förtroendevalda i förbundet och regionföreningarna. I Njurnytt ges information om aktuella frågor inom förbundet, sammandrag av beslut från förbundsstyrelsen samt aktuella gruppresor, konferenser och andra aktiviteter. Under en omorganisation på förbundskansliet blev det ett uppehåll i utgivningen så Njurnytt kom endast ut två gånger under 2015, i början och i slutet av året.

Informationsbroschyrer

Förbundets broschyrer med information om njursvikt, om Njurförbundet, och om att leva med njursjukdom är ett sätt att sprida kunskap och att nå personer som nyligen blivit sjuka. Våra skrifter ”Njursvikt – den tysta sjukdomen” och ”Samlevnad och sexualitet vid njursjukdom” är uppskattade och har beställts av njurmottagningar runt om i landet.

Broschyrerna ”En av tio” och ”Kom med” sprids av regionföreningarna för att öka kännedomen om Njurförbundet och värva medlemmar.

Alla skrifter finns för nedladdning som pdf på Njurförbundets hemsida.

Mot slutet av året påbörjades arbetet med en ny broschyr om att leva med cystinjurar, som färdigställs 2016.

Hemsida

Hemsidan är förbundets viktigaste informationskanal, med nyheter och information om Njurförbundet med regionföreningar, och njursjukdomar och vård. Under hösten 2015 har hemsidan delvis fått ny struktur och uppdaterats med nya bilder, nyheter i media och nytt innehåll, där förbundets opinionsbildande arbete har lyfts fram.

Njurdagboken

Njurdagboken är en del av Njurförbundets hemsida med kunskap och råd för njursjuka och närstående. Syftet är att underlätta egenvård och uppmuntra till delaktighet i vården och bidra med kunskaper som kan underlätta för att leva med kronisk njursvikt och bidra till att känna sig mer informerad, kapabel, trygg och motiverad. Njurdagboken är framtagen i samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset och Universitetssjukhuset i Linköping. Innehållet produceras av sjukvårdspersonal och Njurförbundet är ansvarig utgivare. Under året har sidan utökats med filmade patientberättelser, där personer berättar om sina upplevelser av att leva med njursjukdom och om att leva med dialys.

Sociala medier

Sociala medier är kanaler med stor utvecklingspotential för Njurförbundet. På vår officiella facebook-sida ökade vi närvaron 2015 och publicera-

de nyheter och information från förbundet varje vecka. Antalet följare ökade med 55 procent och var vid slutet av året 541. En av toppnyheterna var Njurfondens intervju med transplantationskirurg Gunnar Tufvesson med rubriken ”Njurtransplantationerna allt framgångsrikare”, som nådde över 3 000 personer. Ett inlägg under donationsveckan i oktober med texten ”Jag tar ställning” nådde 11 300 personer.

Njurförbundets diskussionsgrupp på facebook är fortsatt mycket aktiv och växer med nya medlemmar varje vecka. Gruppen hade i slutet av året över 1 000 medlemmar, som diskuterade många olika ämnen som berör kroniskt njursjuka. Gruppen administreras av förtroendevalda och anställda vid förbundskansliet.

Twitter är en kanal som Njurförbundet under året har använt för att dela samhällsnyheter och bilda opinion. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman använder även twitter i eget namn och når med sina inlägg såväl politiker som opinionsbildare inom vårdsektorn.

You&Me webshop

I Njurförbundets webshop säljs silversmycken och njurar av glas till förmån för Njurförbundet och njurforskning. Produkterna, som är formgivna av Pamela Lindgren, är omtalade och uppskattas av många som har genomgått en transplantation eller som har donerat en njure. Smyckena har uppmärksammats utomlands och 2015 kom beställningar från andra skandinaviska länder och från USA.

Barn- och föräldraverksamhet

Njurförbundets barn- och föräldragrupp arrangerade under 2015 två sammankomster för familjer med njursjuka barn.

Årets familjevecka arrangerades i Tanum strand, Bohuslän, med 21 familjer anmälda. Veckan är en möjlighet för föräldrar och syskonen att träffa andra i liknande situation, utbyta erfarenheter och få information via föreläsare. Föreläsare var Susanne Westphal och Sverker Hansson, läkare från Drottning Silvias Barn- och ungdomssjukhus, Henrik Eriksson, själv njursjuk och transplanterad samt

Kristin Rode från Clownkliniken, som talade om hur de stödjer barn och vuxna inom sjukvården.

Det viktigaste är dock att det njursjuka barnet får träffa och leka med andra som inte tycker att de är ”konstiga” för att de äter mediciner och har ärr. 41 barn var med och var uppdelade i fyra grupper, 8 ledare tog hand om dem när föräldrarna var på föreläsningar och samtalsgrupper.

Den 13-15 september ordnade föräldragruppen en ”Magisk helg i Stockholm”, en aktivitet riktad till det njursjuka barnet och en förälder. Helgen innehöll förutom samkväm och middagar flera olika aktiviteter, som guidad slottsvandring, Abbamuseet, shopping och lekland. Träffen samordnades med ungdomsgruppen som ett led att slussa in tonåringarna i ungdomarnas verksamhet.

I skriften ”Har du ett barn med njursjukdom i din grupp?” upplyser Barn- och föräldragruppen om några av de problem som ett njursjukt barn kan ha att slåss med i sin vardag. Skriften, som vänder sig till personal i förskola, skola och fritidsverksamhet finns att ladda ned från Njurförbundets hemsida.

Ungdomsverksamhet

Njurförbundets ungdomsgrupp ordnar träffar för medlemmar mellan 18 och 30 år. På grund av sjukdom har verksamheten varit vilande en tid. Under hösten 2015 bjöd förbundet in medlemmar i åldersgruppen till en helg med aktiviteter, som besök på Abbamuseet, middag med stand up comedy, och en föreläsning om samlevnad och sexualitet av Ulla-Britt Andersson, patientkoordinator vid Sahlgrenska universitetssjukhuset. I samband med helgen bildades en ny arbetsgrupp för ungdomsgruppens verksamhet och planeringen för 2016 kom i gång.

Samverkan

Livet som Gåva - samverkan för donation av organ och vävnader

Tillgången på organ för transplantationsändamål är en viktig fråga för landets njursjuka. Idag står mindre än 20 procent av landets dialyserande på

väntelistan för transplantation. En bidragande orsak är bland annat att många njursjuka bedöms ha medicinska kontraindikationer. Tillsammans med berörda intresseorganisationer och företrädare för den medicinska professionen ingår förbundet i samverkansorganisationen Livet som Gåva - samverkan för donation av organ och vävnader. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman är ordförande i Livet som Gåva och Gerd Engman, förbundsstyrelseledamot ingår i Livet som Gåvas styrelse. Njurförbundet är medelsförvaltare och administrativt ansvarig.

Livet som Gåvas hedersutmärkelse 2015 tilldelades professor Ingela Fehrman Ekholm och docent Jonas Wadström för att de genom sitt mångåriga och djupa engagemang för njurtransplantationer med levande givare och vetenskapliga forskningsinsatser fört frågan framåt.

Livet som Gåvas årsmöte hölls i Sundbyberg den 13 oktober 2015. Transplantationskoordinator Karin Lindh i Livet som Gåvas verksamhetsutskott visade statistik rörande donation och transplantation under 2014 och halva 2015.

Donationsrådet

Håkan Hedman har ingått som ledamot i Donationsrådet sedan 2011 och varit utsedd för uppdraget av regeringen fram till juni 2014. Under 2014 fick Håkan Hedman ett nytt förordnande som sträcker sig fram till juni 2017. Uppdraget kan skapa bättre förutsättningar för förbundet att mer aktivt kunna driva frågor som rör donation av organ och vävnader.

Svenskt Njurregister

Under 2015 har Håkan Hedman ingått som ledamot i styrgruppen för Svenskt Njurregister, SNR. Njurförbundet har en fast plats i styrgruppen. Utöver förbundet är även Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening representerade i SNR:s styrgrupp.

För fjärde året kunde representanter för Njurförbundet delta på SNRs kontaktmannamöte i Stockholm den 17 november 2015. Deltog gjorde från Njurförbundets styrelse Håkan Hedman, Lars-Åke Pellborn, Tina Pajunen, Björn Nilsson och Åsa Torstensson samt Sara Norman från förbundskansliet.

Centrum för personcentrerad vård (GPCC)

Håkan Hedman har sedan 2012 ingått i ledningsgruppen för Centrum för personcentrerad vård vid Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs universitet. Inom hälso- och sjukvården, bland sjukvårdspersonal, pågår sedan flera år ett förändringsarbete mot ett ökat personcentrerat arbetssätt där patienten ses som en partner, något som ligger helt i linje med Njurförbundets uppfattning.

European Kidney Patients Federation

European Kidney Patients Federation, EKPF, är njursjukas europeiska samarbetsorgan. Njurförbundet var med och bildade organisationen 1981 (CEAPIR), och är fortsatt medlem. Inom EKPF är många av Njurförbundets systerorganisationer både inom och utanför EU medlemmar. Under 2015 deltog inte förbundet i generalförsamlingen som arrangerades i Vilnius i Litauen.

Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan

Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan, NNS, bildades 1981 och är ett samarbetsorgan för njursjukas organisationer i Sverige, Danmark, Norge, Finland och Island. Syftet med NNS är att utbyta erfarenheter länderna emellan. Årligen arrangeras en konferens där värdskapet växlar mellan organisationerna. Konferenserna har hittills kunnat finansieras bl.a. genom bidrag från Nordiska Nämnden för Handikappfrågor – NNH.

NNS-mötet 2015 arrangerades 25-27 september i Bergen av Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte i Norge, i samband med föreningens fylkessamling med seminarium. Från Njurförbundet deltog vice ordförande Lars-Åke Pellborn och verksamhetschef Sara Norman. Under seminariet hölls föreläsningar om biverkningar av transplantationsmedicin, skillnad mellan originalmedicin och kopior, samt risken för hudcancer hos organtransplanterade.

Norge, Finland och Danmark var förutom Sverige representerade vid NNS-mötet. Vid mötet diskuterades skillnader i de olika föreningarnas förutsättningar, och de olika ländernas förhållanden avseende organdonation med mera. Vidare diskuterades gemensamma insatser för att stimulera ungdomsverksamheten i förbunden.

Island kunde inte delta på grund av bristande

ekonomi. Mötet diskuterade också möjligheter att stötta Islands medverkan nästföljande år, då NNS-mötet ska arrangeras av Njurförbundet i Sverige.

Handikappförbunden

Handikappförbunden är en paraplyorganisation som består av 39 medlemsförbund, där Njurförbundet ingår. Under verksamhetsåret har Njurförbundet deltagit med personal från kansliet och förtroendevalda på konferenser, möten och i olika nätverksgrupper.

Njurförbundets ordinarie representant i Handikappförbundens ordförande-grupp är Håkan Hedman och ersättare har varit Åsa Torstensson och Lars Åke Pellborn.

Tina Pajunen är ersättare i Socialstyrelsens rådgivande nämnd för funktionshindersfrågor.

Vid kongressen i maj invaldes Håkan Hedman i Handikappförbundens valberedning. Sara Norman ingår i Handikappförbundens namnkommité.

Patientrådet för Vårdanalys

Vårdanalys är en myndighet som har till uppgift att följa upp och analysera hälso- och sjukvården, tandvården och gränssnittet mellan vård och omsorg ur ett patient-, brukar- och medborgarperspektiv. Inom myndighetens organisation finns Patientrådet som hjälper Vårdanalys att fånga upp relevanta områden för analys och granskning. Rådet utses av myndighetens styrelse och består bland annat av representanter för patientnämnder, patientföreningar och brukarorganisationer. Under 2014 och 2015 var Njurförbundets ordförande Håkan Hedman ledamot i Patientrådet.

På våren genomförde Vårdanalys en omfattande kartläggning av Sveriges patient- och funktionshinderrörelse. Den byggde bland annat på enkätundersökningar gjorda direkt med patientorganisationernas medlemmar, däribland Njurförbundets. Medlemsenkäten gav svar på frågor om vad man tycker är viktigast med sitt medlemskap, hur man engagerar sig och hur nöjd man är med organisationen. Att stödja forskning och arbetet med att påverka beslutsfattare är de främsta skälen till att gå med i Njurförbundet, enligt under-

sökningen, som även visade att medlemmarna är nöjda med Njurförbundet.

Socialstyrelsens rådgivande nämnd i funktionshindersfrågor

Tina Pajunen ingår i nämnden och har deltagit på möten som representerat för Handikappförbundet.

Svensk Njurmedicinsk Förening och Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening

Njurförbundet är medlem i svensk Njurmedicinsk Förening, SNF. Tillsammans med SNF och SNSF har vi under 2015 startat ett projekt om egenvård och patientinvolvering vid dialys. Projektet fortlöper under hela 2016 och syftar till att utforma ett nationellt vårdprogram för självbehandling och patientinvolvering vid dialys.

Samverkan med ABF- utbildningsverksamhet

Förbundet är medlem i studieförbundet Arbetarnas Bildningsförbund. Genom medlemskapet kan förbundet få studieverksamhet helt eller delvis finansierad samt få bidrag till olika projekt som ligger inom ramen för ABF:s syften.

Transplant Sweden

Transplant Sweden är en nationell idrottsförening för alla som är transplanterade eller går i dialys. Njurförbundets styrelseledamot Anders Billström är även ledamot i Transplant Swedens styrelse. Hösten 2015 deltog han i World Transplant Games i Argentina. Njurförbundet sponsrade Transplant Swedens deltagande i spelen med 5 000 kronor.

Samverkan med med företag

Njurförbundet har ett gott samarbete med företagen som är verksamma inom läkemedel och medikinteknik. Det kan handla om kunskapsutbyte och kontaktskapande såväl som ekonomiskt stöd. Samarbete med företag följer alltid Njurförbundets sponsringspolicy som innebär att förbundets integritet och oberoende säkerställs.

Den 3 november deltog vice ordförande Tina Pajunen i ett möte i Barcelona arrangerat av Diaverum, där representanter från flera europeiska njurförbund deltog med målet att ta fram en guide för vad man ska tänka på vid resor utomlands, enskilt eller i grupp.

Tina Pajunen var även inbjuden till en konferens för njursviktssköterskor ordnad av Baxter den 19-20 november, för att presentera vår verksamhet. Vårt deltagande uppskattades och konferensen beslutade att ge förbundet en stående inbjudan.

Håkan Hedman och Björn Nilsson har deltagit i workshops tillsammans med andra europeiska patientorganisation om polycystisk njursjukdom som arrangerats av läkemedelsföretaget Otsuka.

Rehabilitering och rekreation

Att tillvarata njursjukas, donatorers och närståendes intressen avseende rehabilitering och rekreation är en viktig fråga för Njurförbundet. Våra förtroendevalda ger mycket råd och vägledning åt såväl enskilda medlemmar som till företrädare för sjukvården. Uppskattningsvis 4-5 gånger i veckan får vi samtal och svarar på frågor.

Under året har Tina Pajunen och Åsa Torstensson i förbundets styrelse upphandlat och planerat för en gruppresa för dialyserande som kommer att ske sommaren 2016.

Njurförbundet förvaltar två fonder där enskilda medlemmar kan söka stöd för rekreationsaktiviteter: Rekreattionsfonden och Amelie Ersmarkers minnesfond. Verksamhetsåret 2015 fördelades 19 500 kronor ur rekreattionsfonden. Det utdelades inte något stöd ur Amelie Ersmarkers minnesfond på grund av att inga ansökningar inkom.

Därtill förfogar Njurförbundet medel som inkommit till Erik Herlands minne att använda för riktade bidrag för barn- och ungdomsverksamhet.

Forskningsstöd

Forskning är ett område som många av våra medlemmar vill prioritera och förbundet har bedrivit insamling till njurforskning sedan 1980. 2014 instiftades insamlingsstiftelsen Njurfonden, en nationell forskningsstiftelse för njurforskning där Svensk Njurmedicinsk Förening, Svensk Transplantationsförening och Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening tillsammans med Njurförbundet är huvudmän. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman är ordförande i Njurfonden och

Njurförbundets kansli sköter fondens administration. 2015 fördelade fonden rekordbeloppet 2 990 000 kronor till 17 forskningsprojekt. Njurförbundet representerades i styrelsen under 2015 även av Lars Åke Pellborn, Åsa Torstensson och Anders Billström.

Under 2015 överfördes Tommy och Gösta Anderssons minnesfond från Njurförbundet till Insamlingsstiftelsen Njurfonden. Fondens inriktning är att stödja forskning kring levande givare.

Njurförbundets Stipendiefond till Professor Nils Alwalls Minne lämnar bidrag till projekt som syftar till att förbättra de njursjukas situation. Utdelningen ur fonden ges i form av rese- och studiestipendier samt som projektbidrag.

Medlemsinflytande

Antalet medlemmar i Njurförbundet ökade 2015 från 4 165 till 4 200. Alla medlemmar har möjlighet att påverka förbundets inriktning och verksamhet genom sin regionförening eller genom att motionera till förbundsstämman vartannat år, Njurförbundets högsta beslutande organ.

2015 hölls förbundsstämma och ett seminarium den 25-26 april i Solna. Seminariet omfattade en föreläsning om nya metoder som kan öka antalet njurtransplantationer, av transplantationskirurg Lars Wennberg, Karolinska universitetssjukhuset, och en föreläsning om hur patientlagen implementeras i njursjukvården, av njurmedicinare Peter Barany, Svensk Njurmedicinsk Förening. Omkring 50 ombud från regionföreningarna deltog i förbundsstämman, som bland annat fastställde förbundets verksamhetsplan för 2015-2017.

Vid höstens ordförandemöte den 24-25 oktober, som är ett rådgivande organ, deltog 15 representanter för regionföreningarna, fyra styrelseledamöter och två från förbundskansliet. Programpunkter var en presentation av rapporten ”Sjukt engagerad – en kartläggning av patient- och funktionshinderrörelsen” av Dag Ström från Myndigheten för Vårdanalys, ett pass om arbetet med Njurförbundets framtida medlemsavgifter samt pass om medlemsrekrytering och kansliets arbete med organisationens utveckling. Styrelsen rapporterade om förbundets arbete och anmälda frågor från regionföreningarna diskuterades.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Njurförbundet, organisationsnummer 802006-1332, får härmed avge redovisning för sin förvaltning av förbundets verksamhet för år 2015.

Allmänt om verksamheten

Njurförbundet är en ideell förening, partipolitiskt och religiöst obunden och verkar som intresseorganisation för personer med kronisk njursjukdom, levande njurdonatorer och deras närstående.

Genom opinionsbildning och påverkansarbete vill förbundet tillvarata njursjukas, levande njurdonatorers och närståendes intressen avseende tillgänglighet, vård, social trygghet samt möjlighet till arbete, utbildning, rehabilitering och rekreation. Förbundet ska företräda medlemmarnas intressen gentemot myndigheter och institutioner, verka för medlemmarnas intressen i samverkan med andra organisationer samt stödja forskning som utvecklar njurvården och förbättrar livssituationen för dem med njursjukdom.

Sedan 2014 har Njurförbundets fond och medel för njursjukdomsrelaterade forskningsprojekt förts över till den ny nyinrättade Insamlingsstiftelsen Njurfonden. För årsredovisning och utdelning till forskningsprojekt hänvisas till Insamlingsstiftelsen Njurfonden. Från andra minnesfonder inom Njurförbundet har 19 500 kr utdelats till projekt inom fondernas stadgar.

Rekreationsfonden: ger bidrag till njursjuka

medlemmar som är i behov av ekonomiskt stöd i samband med olika former av rekreation.

Alwallsfonden: lämnar bidrag till projekt som syftar till att förbättra de njursjukas situation. Utdelningen ur fonden ges i form av rese- och studiestipendier samt som projektbidrag.

Amelie Ersmarkers minnesfond: Medel kan sökas av barn och ungdomar upp till 18 år som vill ha rekreation tillsammans med sin familj, eller av ungdomar som vill resa själva.

Samverkan sker med följande organisationer i vilka Njurförbundet är representerad i styrelse eller ledning: Insamlingsstiftelsen Njurfonden, Livet som gåva, Donationsrådet, Svenskt Njurregister, Centrum för personcentrerad vård, Patientrådet för Vårdanalys och Socialstyrelsens råd för funktionsnedsättningsfrågor. Härutöver sker samverkan med European Kidney Patients Federation, Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan, Handikappförbunden och ABF.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under 2015 har förbundet bedrivit en omfattande opinionsbildande verksamhet i frågor som är väsentliga för förbundets medlemmar och njursjuka i allmänhet. Genom debattartiklar, pressmeddelanden och arrangemang har förbundets viktiga frågeställningar synliggjorts.

Förbundet har medverkat till att Insamlingsstiftelsen Njurfondens administration och insamlings-

Jämförande nyckeltal

	2015	2014	2013	2012	2011
Årsomsättning	4 174 971	4 315 265	5 936 435	6 488 962	7 087 126
Balansomslutning	2 738 740	7 497 195	9 151 881	8 830 066	6 788 270
Resultat	-221 960	54 352	185 620	-127 788	8 997
Gåvor och bidrag	2 423 971	3 262 901	5 030 012	5 557 383	4 515 032
varav insamlade medel från allmänheten	77 768	940 149	3 069 900	1 045 363	803 978

verksamhet har byggts upp. Under räkenskapsåret har Njurfondens resterande fordran om 3 938 718 kronor överförs till Insamlingsstiftelsen Njurfonden. I samband med detta avyttrades tillgångar i värdepapper. Avyttringarna medförde en reavinst om drygt 436 475 kr. Njurförbundet tillhandahåller till självkostnadspris administrativa tjänster, uppdrag samt kontorslokaler till Njurfonden vilken inte har egen personal. Gränsdragningen mellan Njurförbundet och Insamlingsstiftelsen Njurfonden har under året renodlats.

Under räkenskapsåret 2015 har den under föregående år beslutade omorganisationen av kansliorganisationen genomförts. Ny verksamhetschef tillträdde den 1 juni i samband med att den före detta ombudsmannen avgick med pension. Övriga personalförändringar genomfördes löpande under året. Ekonomi- och medlemstjänsten besattes i mitten av september. Kansliet har, utöver verksamhetschef och administrativt ansvarig, 1 långtidssjukskriven samt 2 vikariatsanställningar och en deltidsarvoderad styrelsemedlem.

Den 26 april 2015 avhölls Njurförbundets förbundsstämma då bland annat val till ordförande och styrelse förrättades samt att förbundets kommande verksamhet fastslogs.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Från och med januari 2016 har egen personal övertagit ekonomifunktion, löneadministration och skatteredovisning.

Resultat och ställning

Resultatet för räkenskapsåret 2015 uppgår till ett underskott om 221 960 kronor. Detta föreslås bli balanserat i ny räkning. Underskottet utgörs i huvudsak av omställningskostnader i samband med omstruktureringen av kansliet. Se i övrigt de särskilda noterna i resultat- och balansräkningen.

Finansiella instrument och placeringspolicy

Kapitalplaceringar är upptagna till anskaffningsvärde.

Medlemsutveckling 2011-2015

	2015	2014	2013	2012	2011
Antal medlemmar	4 200	4 165	4 219	4 117	4 192

Medlemmar

Förbundet bildades 1969 och består av 14 regionförbund/-föreningar, som tillsammans täcker in hela landet. Medlemskapet registreras i regionförbunden och medför också ett automatiskt medlemskap i Njurförbundet.

Under de senaste fem åren har det varit små bruttoförändringar i medlemsantalet. Antalet har varit relativt stabilt även om det finns en stor rörlighet inom medlemskåren. Omkring 10 procent av medlemskåren skiftas ut varje år och speglar i mycket den verklighet som njursjukdomen många gånger medför. Nästan hälften av de som lämnar förbundet avlider som en konsekvens av sin njursjukdom. I en jämförelse med förbundets s.k. kärnmedlemmar som befinner sig i aktiv uremivård (dialys och transplantation) har gapet mellan antalet presumtiva medlemmar och verkligt antal ökat. Medlemsvärvning är en prioriterad fråga.

Information

Medlemmarna informeras bland annat på följande sätt: Förbundets tidning Njurfunk 4 ggr/år, Njurnytt till regionerna, Skriftliga informationsmaterial om njursjukdomar, Njurförbundets hemsida www.njurforbundet.se, samt via Facebookgrupp.

Anställda

Antal anställda: 3

Antal sjukskrivna: 1 person heltid

Vikariatsanställda: 2 (deltid)

Förbundsordförande Håkan Hedman har varit deltidsarvoderad två dagar per vecka under 2015.

Framtida utveckling

Medlemsrekrytering, njursjuka barn- och ungdomar samt opinionsbildande verksamhet om njursvikt är prioriterade fokusområden.

Förbundet kommer att utöka satsningen på forskning och utveckling genom aktivt fortsatt stöd till administrationen av Insamlingsstiftelsen Njurfonden.

Förvaltning

Högsta beslutande organ är förbundsstämman som äger rum vartannat år. Förbundet förvaltas av förbundsstyrelsen som utses av förbundsstämman. Förbundsstyrelsen har under året bestått av ordföranden samt åtta ledamöter. Till styrelsen har verksamhetschef och ombudsman varit adjungerade.

Under räkenskapsåret har förbundsstyrelsen bestått av

Håkan Hedman, ordförande
Tina Pajunen, vice ordförande
Lars Åke Pellborn, vice ordförande
Åsa Torstensson, förbundssekreterare
Björn Nilsson, förbundskassör
Anders Billström
Reine Johansson
Gerd Engman
Ulla Evensson

Förbundsstyrelsen har under året haft 9 protokollförda styrelsemöten: 22 januari, 5 mars, 24 mars telemöte, 24 april, 25 april konstituerande möte, 1 juni, 28-29 augusti, 23 oktober, 5 november.

Adjungerade till förbundsstyrelsen

Sara Norman, verksamhetschef, fr.o.m 1 juni 2015
Lars- Åke Karlsson, ekonomisk konsult, LÅK Företagsservice
Anna-Lisa Lampinen, ombudsman, t.o.m. 31 maj
Kristina Andersson Holgersson, Barn- och föräldragruppen

Revisorer och revisorssuppleant

Margareta Morén, BDO, Mälardalen AB, auktoriserad revisor
Christer Olsson, ordinarie förtroendevald revisor
Björn Severinsson, suppleant

Valberedning

Jan Lidström, sammankallande
Ann-Katrin Bergström
Rolf Mattisson

Representation i styrelsen för Insamlingsstiftelsen Njurfonden

Håkan Hedman, ordförande
Lars Åke Pellborn, sekreterare
Anders Billström, ledamot
Åsa Torstensson, ledamot

Ekonomi och löneadministration

Njurförbundet har under året använt sig av Lars-Åke Karlsson Företagsservice, Enköping, för ekonomifunktion och löneadministration

Övrig information

Arbetsgrupper i Njurförbundet

Barn- och föräldragruppen

Kristina Andersson-Holgersson, Peter Pernäng, Guye Rydell, Lars Lönnqvist

Ungdomsgruppen

Anna Cagner avgick i augusti. Ny arbetsgrupp bildades i november med: Elisa Amorell, Rebecka Cross, Jennifer Johansson, Erik Zetterman

Njurfunks redaktionskommitté

Ansvarig utgivare: Håkan Hedman
Ställföretr. ansvarig utgivare: Rolf Mattisson Anna-Lisa Lampinen (nr 1-2), Sara Norman (nr 3-4), Isabel Brattkull, Gunilla Dahlqvist, Ulla Evensson.

Med. sakkunniga: Håkan Gäbel, Nils Grefberg (nr 1), Gregor Guron (nr 2-4), Aso Saeed (nr 2-4)

Arbetsgrupp för Alwallsfonden

Tina Pajunen, Åsa Torstensson, Pia Lundström

Rekreationsfonden

Åsa Torstensson, Tina Pajunen

Amelie Ersmarkers minnesfond

Tina Pajunen, Maud Qvarnström, Göran Ersmarker, Sverker Hansson (barnnefrolg)

Gruppresor

Åsa Torstensson, Tina Pajunen

Medlemsavgifter

Björn Nilsson, Tina Pajunen, Sara Norman, Yvonne Mattisson, Per Zimmerman, Jan Lidström, Håkan Johansson, Karl-Gerhard Eriksson

Planeringsgrupp för Almedalen 2016

Håkan Hedman, Åsa Torstensson, Tina Pajunen, Sara Norman

Ytterligare information om förbundets verksamhet återfinns på hemsidan www.njurforbundet.se.

Resultaträkning

	Not	År 2015	År 2014
Redovisnings- och värderingsprinciper	1		
Verksamhetsintäkter	2		
Medlemsavgifter		584 363	501 922
Gåvor		77 768	940 149
Bidrag		2 346 203	2 322 752
Nettoomsättning		628 777	393 758
Övriga intäkter		537 860	156 684
Summa verksamhetsintäkter		4 174 971	4 315 265
Verksamhetskostnader	3,4		
Ändamålskostnader		-4 462 379	-4 298 540
Insamlingskostnader		0	-81 146
Administrationskostnader		-391 228	-172 092
Summa verksamhetskostnader		-4 853 607	-4 551 778
Resultat från finansiella investeringar	5		
Ränteintäkter och liknande resultatposter		437 176	5 362
Räntekostnader och liknande resultatposter		0	-245
Förvaltningskostnader		0	-14 252
Summa reesultat från finansiella investeringar		437 176	-9 135
Resultat efter finansiella poster		-241 460	-245 648
Bokslutsdispositioner	6		
Avsättning ändamålsbestämda medel			
I anspråktagande av informationsfond		0	300 000
Utdelat från rekreativfonden		19 500	0
Årets resultat		-221 960	54 352

Balansräkning

	Not	År 2015	År 2014
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	7	8 987	0
Summa anläggningstillgångar		8 987	0
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		141 610	154 693
Övriga fordringar		72 176	21 715
Förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	8	308 822	468 105
		522 608	644 513
Kortfristiga placeringar	9	1 238 691	3 026 787
Kassa och bank		968 453	3 825 896
Summa kortfristiga placeringar		2 207 144	6 852 682
Summa omsättningstillgångar		2 729 753	7 497 195
Summa tillgångar		2 738 740	7 497 195
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	10		
Balanserat resultat		2 620 886	2 566 534
Utdelning ur rekreationsfond		-19 500	0
Årets resultat		-221 960	54 352
Summa eget kapital		2 379 426	2 620 886
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		65 316	134 381
Övriga skulder	11	104 805	4 012 111
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	12	189 193	729 818
Summa kortfristiga skulder		359 314	4 876 309
Summa eget kapital och skulder		2 738 740	7 497 195
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Tilläggsupplysningar

Allmänna upplysningar

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd.

Värderingsprinciper

Resultaträkning

Verksamhetsintäkter

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter är förbundets del av den medlemsavgift som medlemmarna betalar till sina respektive föreningar.

Gåvor

Gåvor från allmänheten.

Bidrag

Utgörs av statsbidrag till verksamheten, landstingsbidrag till speciella kurser samt bidrag till barnverksamhet och bidrag från Humanfonden.

Nettoomsättning

I nettoomsättningen ingår försäljning av profilprodukter, deltagaravgifter m m.

Övriga intäkter

I övriga intäkter ingår administrationsintäkter från Insamlingsstiftelsen Njurfonden samt övriga intäktskorrigeringar.

Verksamhetskostnader

Ändamålskostnader

Kostnader som behövs för att uppfylla Njurförbundets ändamål som personalkostnader, kostnader för kurser, konferenser och påverkansarbete som information m m.

Administrationskostnader

Kostnader för att kunna administrera verksamheten.

Balansräkning

Fordringar

Fordringar har värderats till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan och nedskrivning.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Datorer 3 år

Inventarier 5 år

Kortfristiga placeringar

Värdepapper värderas till anskaffningsvärdet.

Not 2	Verksamhetsintäkter	År 2015	År 2014
	Medlemsavgifter		
	Förbundets del av medlemmarnas betalda medlemsavgifter	584 363	501 922
	Gåvor		
	Gåvor från allmänheten	77 768	940 149
	Bidrag		
	Statsbidrag	1 814 188	1 803 568
	Bidrag till barn och ungdomsverksamhet	151 775	115 488
	Landstingsbidrag	144 272	177 019
	Humanfonden	209 390	226 677
	Övriga gåvor och arv	26 578	0
	Summa bidrag	2 346 203	2 322 752
	Nettoomsättning		
	Prenumerationer och annonsintäkter Njurfunk	270 684	258 357
	Försäljning och frakt	80 221	72 695
	Deltagaravgifter	126 250	51 060
	Övrigt	151 622	11 646
	Summa	628 777	393 758
	Övriga intäkter		
	Administration Insaml.stift. Njurfonden	515 450	151 032
	Övrigt	22 410	5 652
	Summa	537 860	156 684
	Summa Verksamhetsintäkter	4 174 971	4 315 265
Not 3	Medeltalet anställda och personalkostnader och arvode till styrelsen		
	Medeltal anställda har varit	3	3
	Varav kvinnor	2	2
	Löner, ersättningar m m		
	Styrelsen Löner och ersättningar	132 101	120 419
	Pensionskostnader	0	0
	Anställda Löner och ersättningar	1 518 726	1 112 894
	Pensionskostnader	113 894	32 028
	Sociala kostnader	378 233	340 542
	Summa styrelse och anställda	2 142 954	1 605 883
Not 4	Leasing		
	Njurförbundets leasingavgifter avser främst hyra av kontorslokal		
	Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till	274 474	234 010
	Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:		
	Inom ett år	275 000	234 010
	1-5år	1 375 000	1 170 050

Not 5 Resultat från finansiella investeringar	År 2015	År 2014
Ränteintäkter	701	5 362
Räntekostnader	0	-245
Förvaltningskostnader	0	-15 252
Resultat vid försäljning värdepapper	436 475	0
Summa res. från finans. investeringar	437 176	-9 135
Not 6 Bokslutsdispositioner		
Bidrag utbetalt från rekreattionsfonden	19 500	0
Från info-fond	0	300 000
Not 7 Inventarier		
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	698 718	698 718
Årets inköp	13 480	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	712 198	698 718
Ingående ackumulerade avskrivningar	698 71	693 577
Årets avskrivningar	4 493	5 141
Utgående ackumulerade avskrivningar	703 211	698 718
Utgående planenligt restvärde	8 987	0
Not 8 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda kostnader		
Förutbetald hyra	58 035	58 035
Läkartidningen 2015	0	2 719
De lage landen	13 113	12 920
Siemens	3 325	3 331
Meltwater	0	39 743
Njurförb. Västsverige felbet.	0	19 640
Njurförb. Västsverige	0	105 040
Humanfonden	209 390	226 677
Föreningssupport	5 000	0
Textalk Webbshop	6 225	0
Feelgood	594	0
Loopia	317	0
P Ö Holgersson	700	0
Textalk	1 342	0
myNewsdesk	10 781	0
Summa	308 822	468 105
Not 9 Kortfristiga placeringar		
	Bokfört värde	Marknadsvärde
Robur fonder	1 238 691	1 238 691
Summa	1 238 691	1 238 691

Not 10 Förändring av Eget kapital

	Balanserat kapital	Totalt kapital
Ingående balans	2 620 886	2 620 886
Uttag ändamålsbestämda medel	-19 500	
Årets resultat	-221 960	
Utgående balans	2 379 426	2 620 426
Uttag från ändamålsbestämda medel under år 2015		
Rekreattionsfonden	19 500	
Summa	19 500	
I ändamålsbestämda medel ingår:		
Rekreattionsfonden	45 858	
Erik Herlands minne	44 250	
Alwallsfonden	91 436	
Amelie Ersmarkers Fond	121 197	

Not 11 Övriga skulder	År 2015	År 2014
Skattekonto	0	2 450
Personalskatt	55 885	39 360
Avräkning Sociala avgifter	48 920	31 583
Övriga kortfristiga skulder	0	3 938 718
Summa övriga skulder	104 805	4 012 111

Not 12 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner	57 834	134 361
Övriga upplupna kostnader	131 359	595 457
Summa	189 193	729 818

Förklaring till uppdelning av verksamhetskostnader

Ändamålskostnader

Styrelse och personal enligt ovan	2 142 954
Medlemsavgifter	278 174
Gåvor och bidrag	3 465
Förtroendemannaorganisation	535 667
Kansliorganisation	734 016
Njurfunk	217 353
Barn-, ungdoms- och familjeverksamhet	521 561
Internationell verksamhet	28 050
Övrigt	1 139
Summa ändamålskostnader	4 462 379

Administrationskostnader

Administrationskostnader	391 228
	391 228
Totalt verksamhetskostnader	4 853 607

Underskrifter

Sundbyberg i mars 2016

Håkan Hedman

Lars Åke Pellborn

Tina Pajunen

Björn Nilsson

Åsa Torstensson

Reine Johansson

Anders Billström

Gerd Engman

Ulla Evensson

Vår revisionsberättelse har
avgivits den / 2016

BDO, Nordic Stockholm AB

Margareta Morén

Christer Olsson

Auktoriserad revisor

Föreningsrevisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till förbundsstämman i Njurförbundet
Org.nr. 802006-1332

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Njurförbundet för år 2015.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisions sed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisions sed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt styrelsens förvaltning för Njurförbundet för år 2015.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust, och det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt lagen om ekonomiska föreningar.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningskyldig mot föreningen. Vi har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller föreningens stadgar.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att förbundsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den

Margaretha Morén
Auktoriserad revisor

Christer Olsson
Förtroendevald revisor

Antal medlemmar i Njurförbundets regionföreningar per 31.12

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Njurförbundet Sydsverige	471	455	461	423	390	408
Njurförbundet Västsverige	878	874	925	880	954	955
Njurförbundet Småland	236	243	251	252	257	277
Njurförbundet Sydöstra Sverige	232	229	241	238	222	204
Njurförbundet i Sörmland	103	107	114	109	114	116
Njurföreningen Örebro län	179	189	202	197	207	201
Njurförbundet i Värmland	118	126	127	124	125	137
Njurförbundet Stockholm Gotland	745	737	719	719	745	760
Njurförbundet Gävle-Dala	249	238	245	250	258	274
Njurföreningen Norra Mälardalen	291	280	290	285	288	281
Njurförbundet Norrbotten	190	177	158	176	188	186
Njurföreningen Jämtland/Härjedalen	63	60	61	59	68	66
Njurföreningen i Västerbotten	180	187	191	184	163	189
Njurföreningen i Västernorrland	265	263	224	222	214	214
Totalt	4 200	4 165	4 209	4 117	4 192	4 268